

SODELOVANJE MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

Snia Viscosa v Medvodah za obnovo tovarne celuloze

Sporazum sta sklenili italijanska družba in Združene papirnice Vevče

Med italijansko družbo «Snia Viscosa», ki poseduje tudi veliko tovarno za proizvodnjo umetnih vlaken v Torviscosi v deželi Furlaniji-Juljski krajini in Združenim papirnicami Vevče je bil pred kratkim dosežen okvirni sporazum o sodelovanju pri obnovitvi tovarne celuloze v Medvodah pri Ljubljani. Pri tem poslu naj bi sodelovali tudi Francozi, z jugoslovanske strani pa več podjetij, tako Papirnica Kolčeva, Sladkovaška tovarna kartona in lepene in drugi.

Tovarna celuloze v Medvodah je začela obratovati že pred 200 leti in je najstarejša celulozna tovarna v Jugoslaviji. Pred časom so jo željo obnoviti, njena današnja zmogljivost pa se suče med 17.000 in 18.000 tonami celuloze na leto. Upostevajoč razpoložljivost surovine, tehnološke zahteve in stanje na tržišču, se je kolektiv pred nekaj leti odločil za preobnovo tovarne in za povečanje njene zmogljivosti na 100.000 ton produkta na leto. Za to delo pa so izračunali, da bi potrebovali okoli 30 milijard starih dinarjev, od tega polovico v devizah, s katerimi bi nabavili v tujini stroje in tehnično opremo, ki jih v Jugoslaviji ni na razpolago. Gospodarska reforma in finančne omejitve, ki jih je ta povzročila na domačem tržišču, so začelo zavirale uresničevanje načrta, vprašanje pa je postalo ponovno aktualno po sprejetju zakona, ki dopušča vlaganje tujega kapitala v Jugoslavijo.

Med morebitnimi partnerji, ki bi bili po eni strani zainteresirani na vlaganju kapitala v Slovenijo, po drugi strani pa tudi pripravljeni sodelovati v odplačilo za vložena finančna sredstva oziroma kreditne surovine za proizvodnjo celuloze, je bila tudi milanska družba «Snia Viscosa», s katero so se Združene papirnice Vevče tudi dejansko sporazumele. Končni sporazum, ki naj bi ga zastopniki prizadejnih družb podpisali v najkrajšem času, predvideva naslednje: «Snia Viscosa» bo s francoskim partnerjem prispevala za medvoško tovarno potrebne tehnične naprave, stroje, inženjering in tehnologijo ter komercialni kredit (posojilo) za uvoz opreme v višini 15 milijonov dolarjev; druga sredstva potrebna za povečanje tovarne pa bodo prispevale Združene papirnice Vevče s svojimi domačimi partnerji, bankami itd. Devizni kredit bo tovarna odplačevala 10 let s posojilami celuloze za «Snia Viscosa». Predvidevajo, da

ZAGONETEN DOGODEK V BEJRUTU

Libanonska varnostna služba aretirala dva sovjetska državljana

Prvi tajnik sovjetskega poslaštva in neki uradnik sta obtožena, da sta se hotela polastiti letala tipa «Mirage»

BEJRUT, 1. — Libanonska časopisna agencija je sporočila, da so državni varnostni organi aretirali dve sovjetski državljani in nekoga bivšega libanonskega častnika pod obtožbo, da so skušali polastiti letala tipa «Mirage», katerega so nameravali pripeljati v tako socialistično državo, ali pa v neko drugo, ki pripada bloku arabskih naprednih držav. Aretirani so bili Aleksander Homjakov in Vladimir Vasilev. Trejni pa je bilvi častnik libanonskega vojnega letalstva Hasan Bedavi, ki so ga izgnali, tako je rečeno v sporočilu, že pred 5 leti iz vojaške službe, in sicer zaradi slabega vedenja.

V agencijskem poročilu je rečeno, da so agenti libanonske obveščevalne službe vdrl v neko poslopje, kjer sta dva sovjetska državljana pripravljala podoben načrt, katere zadnji cilj je zavedal krajo letala «Mirage». Stanovanje, kjer sta bila sovjetska državljana v tistem trenutku, je last enega izmed njih, in sicer

Obsojen fotograf ki je klevetal Lollobrigido

MILAN, 1. — Fotograf Angelo Bruscolotti, star 32 let iz Rima, ki je v oktobru lanskega leta po nudi nekaterim milanskim tiskom «dokaz» o obstoju nekoga tajnega sina Gine Lollobrigide, je bil danes obsojen na okrajnem sodišču v Milanu. Sodnik mu je prisodil zaradi klevetanja in govoritve deset mesecev zapora. Poleg tega bo moral plačati še 286 tisoč lir denarne kazni in 150.000 za stroške zastopnika zasebne stranke. Na kraju bo moral poravnati še moralno škodo, ki jo je povzročil izpraksi, in o kateri bo do razpravljal posebej.

Bruscolotti je lani skušal prodati nekaterim tiskom anagrafsko potrdilo o rojstvu nekoga Gottfrieda, ki se je rodil 26. junija 1945 v Duesseldorfu in katerega oče je bil neki nacistični častnik, mati pa Luigia Lollobrigida. Samo en tisk je sprejel Bruscolotti, po ponudbi ter mu izplačal predjem v višini 100.000 lir.

Danes bodo odprli v Parizu 56. avtomobilski salon. Na razstavi, ki je na velesejemskih prostorih pred versajskimi vrati, sodeluje 930 razstavljavcev: 560 Francozov in 370 tujcev. Na sliki: «Ferrari 365 gts 4» s Pininfarino karoserijo

COUTARD BO SNEMAL «HOA BINH» («MIR»)

Vietnamska tragedija na filmskem platnu

PARIZ, 1. — Znan operater režiserji, ki spadajo v šolo «nouvelle vague» Paul Coutard bo v kratkem izdelal svoj prvi film. Coutard ni fanatik režije, toda kljub temu se je odločil, da bo snemal svoj prvi film, ker gre za snov, ki mu je zelo pri srcu. Naslov filma bo «Hoa Binh», to je «Mir». Film prikazuje gledalcom dramatično odisejo dveh vietnamskih otrok. Eden je star 11 let, drugi pa leto in pol. Oba sta se znašla v vojni vihr, ki ji je bila pokolita mater, medtem ko se oče bori v vrstah južnovietnamskega osvobodilnega gibanja.

Coutard je pojasnil, da je s politično stališču popolnoma nevtralen. V filmu nastopata na eni strani nek komunist, na drugi pa Američan. Oba uporabljata isto izrazoslovje. Kot «demokracija», «ljudski blagor» in «gospa komuna», čeprav je smisel teh besed zunaj popolnoma drugačen, če ne celo protisloven. Coutard pa zanimalo predvsem človeške drame in nezdravni korvici tradicionalnih značilnosti vietnamskega ljudstva sprčo nenehni vojni in umirnosti.

Ob zaključku 1. festivala turističnega filma

RIM, 1. — Ob zaključku prvega mednarodnega festivala turističnega filma, ki je bil v turističnem kraju Campione od 24. do 26. septembra so se sestali Henry Püta (Francija), Tito Suter (Argentina), Duran Tantein (Turčija), Charles Camilleri (Malta), Floris Ammannati in Leonardo Aligardi (Italija), ki so razpravljali o drugem festivalu, ki bo prihodnje leto na Malti. Prireditelji menijo, da bo moral imeti festival «potujoči značaj», se pravi, da bo vsako leto imel svoj sedež v raznih državah, ki so se do sedaj odzvale vabilu, da sodelujejo pri tej pobudi.

Ingrid Bergman

o zvezi z Rossellinijem
MILAN, 1. — Filmska igralka Ingrid Bergman je v nekem intervjuju spregovorila o svoji zvezi z Rossellinijem. Svedska igralka je izjavila, da je imela zelo rada italijanskega režiserja in da je bila zelo srečna, ko je živela skupaj z njim.

Bergmanova pa je vseeno priznala, da je njena zakonska zveza z Rossellinijem zelo škodljiva njeni filmski karieri. «Ko sem spoznala Roberta — je izjavila Bergmanova — sem bila na višku svoje kariere. Za seboj sem imela velika priznanja, kot na primer en «oskar» ter film «Komu zvoni». Imeli so me za nekakšno novo Greta Garbo. Moralno licenstvo določenih krogov javnosti in ameriškega tiska pa je povzročilo moje obsojdo zaradi dogodka, ki je zadelal samo moje osebno življenje».

«Otok Svedin»

verjetno v kinodvoranah
TURIN, 1. — Film Silvia Amadaja «Otok Svedin», ki so ga oblasti zaplenile 21. septembra v Veroni ter prepovedale njegovo predvajanje v kinodvoranah po vsej Italiji, bo spet začel krožiti po italijanskem polotoku. Ta sklep je sprejel republiški pravdnik v Turinu dr. Lammara, ki meni, da se filma ne more preganjati zaradi obtožbe domnevne nemorale predstave. Republiški pravdnik je že izročil preiskovalnemu sodniku zahtevu, naj se kazenski postopek ukine. Pristojno sodišče za obravnavo te zadeve je prav v Turinu, kjer so film prvič javno predvajali.

Jack Warner je odstopil

HOLLYWOOD, 1. — Jack Warner je prekinil vsak odnos z družbo «Warner Bros Seven Arts», ki jo je on ustanovil leta 1929 skupaj s svojimi brati Harryjem, Samom in Albertom (ki so že vsi umrli). Jack Warner, bivši predsednik in načelnik proizvodnje, je praktično izginil z vodstva družbe že v juliju lani. To se je zgodilo, ko je družba Warner Bros, ki se je medtem že spojila z «Seven Arts» (tej je bil Warner prodal svoje delnice za 32 milijonov dolarjev) prešla pod nadzorstvo finančne družbe «Kinney National Services». Tedaj je Warner odstopil s položaja podpredsednika in upravnega sveta. V teh dneh pa je odločil ponudbo, da bi kot neodvisen proizvajalec izdelal za družbo Warner Bros film «The Frontiersman». Tako je Warner dokončno prekinil vsak odnos s svojo hišo.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

SLIKOVITA NESREČA NA ISTRSKI CESTI

Po trčenju v dva avtomobila se je zaletel še v filobus

Voznik podivjanega avta fiat 850 se je pri večkratnem trčenju precej ranil - Znatna škoda tudi na vozilih

Prehitevanje je bilo večeraj popoldne vzrok precej hude prometne nesreče, ki se je pripetila na Istrski cesti pred poslopjem s hišno številko 4. V nesrečo so bili zpleteni trije avtomobili in filobus, dve osebi, od katerih ena s precej hujšimi telesnimi poškodbami, pa sta se morali zateči po pomoč v splošno bolnišnico.

Površena proizvodnja družbe BP bo tej omogočila spojitve z družbo Soho. Že pred časom sta se ti dve družbi dogovorili, da bo lahko BP odkupila 45 odst. delnic družbe Soho, kadar bo njena proizvodnja v zalivu Prudhoe dosegla letno okoli 30 milijonov ton nafte.

Petrus Smith

spet v bolnišnici

CAPE TOWN, 1. — Petrusa Smitha, ki je v Južni Afriki živi najdlje z novim srcem, so spet prepeljali v bolnišnico Groote Schuur. Zdravniki so sporočili, da morajo zdraviti pacienta, ki je star 52 let, zaradi neke krvavitve na želodcu. Prejšnji mesec se je moral Petrus Smith zdraviti v bolnišnici zaradi blazje zastrupitve krvi.

Brezhibna voznja letala «Concorde»

TOULOUSE, 1. — Danes so preizkusili prototip nadzvočnega trgovskega letala «concorde», ki se je bilo zgrajeno ob sodelovanju Francije in Angije. Letalo je letelo kakih 10 minut s hitrostjo okoli 1.150 km uro.

To je že 45. poslet letala te vrste. Na tiskovni konferenci je potkovnik André Turcat izjavil, da je bil polet brezhiben. Poskus je trajal 1 uro in 38 minut. Priporočili je, da bi letalo povzročilo ob prekočinju zvočnega zidu, nikakršne ne tresa.

Trem avtomobilom so porazili gume

Nenaznan brezvestnost po preteko soboto med 7.30 in 12. uro porazili gume na kolesih trem avtomobilom, ki so bili parkirani v ul. Carli v bližini Tovarne strojev pri Sv. Andreju.

Na to je prav tako g. Mehling odgovoril negativno. Naposled sem se navedel primer s krajem «mufov» ter dodal: «Čudim se, da vse to ni direkcijsko znano. Delavci javijo stvar svojem gospodu šefu. S tem oni izvršijo svojo dolžnost. Vse nadaljnje je zadeva gospoda šefa postaje. On bi moral o vsem, kar se na postaji dogaja obvestiti direkcijsko. To je njegova dolžnost. Če pa on tega ne stori, tedaj delavci za to niso odgovorni.»

Zdaj se je Mehling razburjen obrnil proti šefu postaje ter vprašal, kako je s temi stvarmi. Šef, višji inšpektor Andrej Zbona, se je začel vidno od velike zadržane tresti in je gledal v tla ter nekaj nerazumljivega ječjal. Jaz sem tem faktom še dodal:

Spet «Gerovital»

«Gerovital», — zdravilo, ki naj bi pomlajevalo priletne ljudi, je te dni spet razgaljeno mestno kroniko. Finančni strazniki, ki služijo na mejnih prehodih pri skofljah in Fernetih, so v zadnjih urah zaplenili še 7.750 pilul, 174 steklenic in 75 tablet «Gerovitala H3», tri osebe, dva italijanska turista in ena jugoslovanska turistka, pa so bile aretirane in prijavljene sodnim oblastem, ker so ga skušale vhitati v Italijo.

7.000 pilul in 30 steklenic so strazniki naprej odkrili v potovalni torbi neke beograjske turistke, ki je prekoračila mejo pri Skofljah. Vse ostale pilule in steklenice je pa so odkrili v avtomobilu dveh italijanskih turistov, enega iz Rimin, drugega pa iz Latine, ki sta jih skušala vhitati čez mejo pri Fernetih. Zdravilo je bilo skrito med oblačili in drugimi osebni predmeti, ki sta jih prevažala na zadnjih sedeh avtomobilov.

A. BAHUN: «IZ ŽIVLJENJA DELA IN TRPLJENJA 80-LETNEGA PROLETARCA ANDREJA BAHUNA» V TRSTU od leta 1901 do leta 1919

No, to nam ni delalo skrbi, ker nas je bilo dovolj. Ko sem enemu najboljšemu hudomušniku, kar so jih železnici sploh poznali — bil je višji inšpektor ter prostorni referent Stümpel — javil delegacijo, je silno zarenčal nad menoj in dejal: «Zakaj ustrašeno prišlo šest? Ali me hočete ustrašiti (einschüchtern)?»

Jaz sem mu odgovoril, da je v zmoti, če to misli, kajti če bi ga nameravali ustraševati, tedaj bi pač prišlo vseh šeststo. Rekel sem:

«Čim številnejša je delegacija, tem večje zaupanje imajo delavci v njo.»

Potem sem sporočil sklep sinočnjega shoda, ki ga je Stümpel vzel na znanje. Delavci pa so tisto jutro odšli na delo.

Čakali smo, kaj bo. No, mora se reči, da je železnica izpolnila točno našo zahtevo, kajti še preden je potekel kratak rok, sta že dospela z Dunaja dva zastopnika Juž. železnice, in sicer inšpektor Mehling in direkcijski kontrolor Muchra. Začela so se pogajanja na inšpektoratu. Od strani uprave so bili navzoči dva iz direkcije, trije iz inšpektorata in šef postaje z namestnikom. Od organizacije železnice: tajnik Kopač in osem predstavnikov delavcev.

Prvi je govoril tajnik Kopač. Imel je dolg govor, toda govoril je samo na splošno, abstraktno, ni navedel niti enega konkretnega dejstva, ker se ni znal za potrditi, da bi zbral podatke. Ko je Kopač končal, je vzel besedo inšp. Mehling. To je imel zelo kratak govor, toda razborit, kakor imajo navado govoriti zakrknjeni branilci kapitalizma. Mehling je dejal med drugim sledeče: «Gospoda moj! Trst dela že celo vrsto let upravi Južne železnice velike skrbi in težave. S Trstom ima uprava več sitnosti kot z vsemi ostalimi velikimi postajami. Tako ne more več dalje. Do sedaj je uravnavala trpela, da se je od strani delavstva na njo strlele, ne da bi se ona branila. Odslej bo to drugače, odslej se bo tudi od strani tja streljalo in če bi pri tem morali iti na nož.»

Te «sarfmaršerske» besede je zastopnik izgovoril ter končal. V meni je kar gorelo in konaj sem čakal, da je Mehling nehal. Takoj sem se oglašil ter prosil za besedo. Vsi so gledali in čakali na to, kaj bo neznane povedal. Začel sem približno takole:

«Gospodje in delavci! Slišali smo izjavljanja gospoda zastopnika direkcije, ki je govoril o tem, da bo odslej železnica uprava streljala na svoje delavce, če ne bodo krivice voljno prenašali in govorili ne nadalje o noži. Izgleda, da upravi sploh ni znano, kaj je to gibanje izbruhov. Žal, da zastopnik naše organizacije ni navedel nobenih faktov, zato se bom jaz potrudil, da bi navedel glavne vzroke tega spora: Z uvedbo ključarjev je uprava sama storila zmedo med seboj in delavstvom. Delavstvo je bilo že s samo uvedbo ključarjev hudo prizadeto, ker so stari delavci, ki so do tedaj izvršili posteno službo čuvaje, izgubili eksistenco. Toda ne gre toliko zato, ampak so hujše stvari, ki so povzročile to gibanje. Dve leti in pol trpijo naši delavci to ključarsko sužnost. Delavci so na splošno osumljeni kot tatovi. Toda ključarji so jih že do sedaj malo ali nič dobili, čeprav so ključarji začeli z nastavljanjem pasti, da bi se kalini ulili. Uspeha niso imeli. Zaradi tega so ključarji začeli sami krasti. Vprašam gospode zastopnike direkcije, če je upravi znano, da so delavci prijeli ključarja, ki je kradel kavo v skladišču?»

Nato je Mehling odgovoril, da direkcijsko o tem ničesar ne ve. «Nadalje bi vprašal, ali ni direkcijsko znano o tem, da je bil cel vagon dedel pri belem dnevu s postaje ukraden, čeprav je bil en ključar na skladišču lesa in drugi ključar pri vratih, skozi katere se roba izvaža?»

Na to je prav tako g. Mehling odgovoril negativno. Naposled sem se navedel primer s krajem «mufov» ter dodal: «Čudim se, da vse to ni direkcijsko znano. Delavci javijo stvar svojem gospodu šefu. S tem oni izvršijo svojo dolžnost. Vse nadaljnje je zadeva gospoda šefa postaje. On bi moral o vsem, kar se na postaji dogaja obvestiti direkcijsko. To je njegova dolžnost. Če pa on tega ne stori, tedaj delavci za to niso odgovorni.»

Zdaj se je Mehling razburjen obrnil proti šefu postaje ter vprašal, kako je s temi stvarmi. Šef, višji inšpektor Andrej Zbona, se je začel vidno od velike zadržane tresti in je gledal v tla ter nekaj nerazumljivega ječjal. Jaz sem tem faktom še dodal:

«Razen vsega tega pa se ključarji mešajo tudi v samo službo, tako da železnikarji že ne vedo več, kdo so njihovi predstavitelji, ali so to organi železnice ali so to ključarji. Železniki ustrašeni bi rad svojo dolžnost izvršili, pa mu ključar za brani ter ga ovira. Zato je za nastala pravcata anarhija. Naposled moram še dodati, da je še mnogo stvari na postaji Trst, ki delavstvo stalno razburja.»

Medtem je prišla dvajseta ura in sem dejal, da je potrebno vse razčistiti in predlagal, naj se razgovori popoldne nadaljujejo, toda v tej sobi, kjer je vladala silna vročina, kakršne delavci, ki so navajeni mrzle burje, ne prenesejo. Naj se torej za popoldne določi kak drug lokal. S tem so se strinjali ter so določili kavalonico I. razreda na postaji, in sicer ob 17. uri.

Popoldne smo našli cel otro-

zenkranc» nedostatkov glede «akorda» in glede nepravilnih razlik v plačah. Ko sem vse to povedal, je zastopnik direkcije vprašal, kdo da je kriv teh nedostatkov. Nato sem rekel, da vsakokrat gospod načelnik. Zbona pa je rekel, da je za razlike v plačah kriv računovodja Zuzzi. To sem mu pobliž rekel:

«To ni res, Zuzzi ne more nobenemu delavcu niti enega helerja dati niti odvzeti. To je stvar gospoda načelnika. Prav tako je stvar načelnika tudi to, da imamo npr. primere, da je delavec že 33 let v službi, pa še ni stalen in zaradi tega ne napreduje na plači in tudi ni deležen akordnega dodatka.»

Vse kar sem navedel je zastopnik direkcije vidno ogorčilo in se je obrnil proti šefu g. Zbonu, ter mu dejal:

«Gospod postajenačelnik, vi veste kaj imate storiti. Zaupnikom pa ni treba ničesar povedati. Vi pa si izberite tričlansko delegacijo, ki naj pride na Dunaj k g. generalnemu direktorju v svrhu ureditve vseh spornih zadev. Samo kar se tiče odstranitve ključarjev, mislim, da ne boste uspešni.»

Nato smo sklicali društveni shod, na katerem sem poročal o razgovorih s predstavniki uprave. Na shodu so bili izvoljeni za delegatke Zmirsčič, Makuc in Jaz. Čez tri dni smo že odgovorili na Dunaj. Jaz sem imel 32 strani nedostatkov, ki sem jih generalnemu direktorju prečital ter na kratko utemeljil. Generalni direktor von Weeber me je več kot pol ure potepljivo poslušal ter naposled izjavil:

«O vsem se da govoriti, samo o enem ne: to so ključarji.» Rekel je: «Južna železnica ima z družbo za straženje in zaklepanje poltovo porokov, ki pa je ne more enostransko opovedati pred potekom roka. Toda jaz vam dam koncesijo in sicer: vsakega ključarja, ki bi se kakor koli v službo vmešaval npr. izstopu svojemu šefu in tak ključar bo takoj odstranjen.»

Priznati moram, da se je potem to zares izvajalo. Vsi navedeni nedostaki so bili odpravljani in povrh tega smo dosegli zvišanje nekaterih postavk pri «subakord», šef postaje, zloglasni Zbona, ki je bil po rodu gorški Slovenec, ki pa se je zelo bal v službi slovensko spregovoriti, kakor sicer večina slovenskih uradnikov, je hitro volil prošnjo za upokojitev, saj je imel že 43 službenih let. Bil je glavni krivec vseh nereditosti, ker je v direkcijski zamočal. Gotovo so ključarji sporazumno pustili ukrasti vagon desek, da so izpuščili tatove, ki so delali občutno škodo z rezanjem «mufov» in onesposobilili več osebnih vagonov za promet; tudi to je bilo Zbonovo maslo, ker ni želel, da bi družba za straženje in zaklepanje prišla v slabo loč, katere delničar je bil. Zbona je bil hudoben in brezsrčen človek. Če je srečal delavca, ki je šel preko tirov v službo in imel v žepu skusnjica prazen stekleničko, je delavca ustavil ter vprašal, čemu mu bo steklenica. Delavec je dejal, da bo s poljo zveržer kunil v trgovini kis, da mu ne bo treba dve poti delati. Zbona pa mu tega ni verjel, ampak je rekel, da delavec namerava kaj ukrasti in ga je takoj odstopil. Organizacija je morala energično nastopiti, da je bil delavec spet sprejet v službo. Zbona, ki sam ni imel otrok, ni imel nobenega razumevanja za družine železnikarjev in ko sem mu pri neki priliki potožil, da težko izhajam samo s suho plačo 1. goldinarja in 30 krajcarjev na dan in ga prosil, da bi me vvrstil med akordante, ki so imeli akordni dodatek, ker mi je po letih službe prihodel, je dejal:

«Nas — to je železnico — vaša družina ne biega, mi imamo samo z vami opraviti.»

To je bil moj prvi velik uspeh. Železnica zopet ni mogla «streljati» na delavce in gospe Mehling ni imel nič prijetnega poročati iz «nemirnega» Trsta. V resnici ni malenkostno vredno veličino, kakor je bil načelnik postaje v Trstu.

Kakšna je bila družina Južne železnice kot delodajalec in kakšne so bile razmere delavcev v Trstu pred prvo stavko leta 1900 in po njej, do prve svetovne vojne?

Južno železnico Dunaj-Trst je zgradila družina in ko je bila ta proga zgrajena, jo je družava leta 1838 prodala novoustanovljeni družbi, ker je baje potrebvala, zaradi pogostih vojn, mnogo denarja. V Trstu je bilo takrat življenje lahko, ker je bilo celo mesto prosto carine. Toda pozneje, ko so bila z zasipavanjem ter razčistevanjem obale zgrajena nova ogromna skladišča, je bila prosta loka omejena samo na ta skladišča. Vse ostalo mesto pa je bilo vključeno iz proste luke oziroma je postalo carinsko ozemlje. Med mestom in luko je bil zgrajen visok zid. Od tistega časa se je za tržaško prebivalstvo začela draginja, ki je bila zadnja desetletja v Trstu od vseh avstrijskih mest, največja.

Južna železnica je bila malo ali nič boljša kot delodajalec, kot tista že opisana družba za straženje ter zaklepanje. Južna železnica se je ravnala po načelu vprašanja ter ponudbe. Mezde delavcem je urejala po krajevnih razmerah. Pred 50 leti je na primer zunanji mesta, na deželi plačevala delavcem na progi po 60 krajcarjev na dan, kar se sočasno v mali kočari hvalilo na tako samostojno plačo. Vendar pa ni hotela upoštevati velike draginje v Trstu.

(Nadaljevanje sledi)

ZNAJSTVENA ODJAVA V «ZELENI PEKEL»

Trije Francozi bodo obiskali Indijance šestih držav v Ameriki

Pluli bodo z malim gumijastim čolnom po rekah sredi pragozdov Venezuele, Kolumbije, Brazilije, Bolivije, Paragvaja in Argentine

PARIZ, oktobra — Neki ameriški filozof je pred kratkim podal naslednjo izjavo: «V dvajsetem stoletju raziskujejo ljudje vesoljstvo, ne da bi vedeli, koliko neznanj in nimovitosti se vedno skrivata naša Zemlja».

Trije mladi Francozi, 26-letni Jean Meunier, 25-letni Pierre Machat in 24-letni Jacques Chabaret, so se v zvezi s to trditvijo odločili, da bodo v bližnji jeseni poskušali prepluti z malim motornim gumijastim čolnom nekatere reke Južne Amerike in tako raziskati šege in običaje pri raznih zapuščenih rodovih Indijancev, ki živijo v šestih južnoameriških državah.

Mali gumijasti čoln, na katerega bodo trije Francozi natovarili nekaj živeža in pitne vode, bo začel svojo osem mesecev dolgo odisejo na reki Orinoko. Med potovanjem bo šel preko Venezuele, Kolumbije, Brazilije, Bolivije in Paragvaja do argentinskega pristanišča Rio de La Plata.

Eden izmed treh pustolovec-znanstvenikov, Jean Meunier je izjavil, da se bodo med potovanjem v glavnem hranili z rečnimi ribami in divjadjo, katere gotovo ne bo manjkalo v bližnji džungli. Pojasnil je še, da bodo imeli zato s seboj le osnovno hrano, kot na primer: sladkor in sol.

Meunier, ki je po poklicu znan etnolog, je že dvakrat preplul reko Amazonko in o svojem potovanju napisal tudi zanimivo knjigo. V njej znanstveno opisuje razna odkritja o navadah in šegah pri indijanskih rodovih, ki so zelo zaostali v socialnega in političnega nimava s socialnega in političnega vidika. Kot je Meunier na neki tiskovni konferenci častnikarjem povedal, se bo to znanstveno potovanje začelo v teh dneh in bi moralo po načrtih trajati približno osem mesecev. Tudi druga dva mlada Francozi, ki bosta šla z Meunierjem, sta že veterana takih potovanj. Machat je znan znanstvenik, ki raziskuje vpliv, ki ga ima moderna civilizacija na razne skupine indijanskih rodov ob reki Amazonki.

Chabaret pa je znan častnikar in obenem tudi izvrsten fotoreporter, ki ima za glavno temo svojega dela prav raziskovanje indijanskih rodov. Nekaj let tega je ostal s francoskim fotografom Michelom Siffrenjem kar eno leto pri indijanskem rodu «Chacabos» v južni Boliviji. Po vrnitvi v domovino je opisal v svoji letni izdani knjigi, kako živijo indijanski rodovi čisto zase v pragozdovih ob reki Amazonki, ne da bi videli nikoli nobenega modernega mesta ali vedeli celo sploh, da živijo na svetu, drugo ljudje, ki so po svoji kulturi, gospodarstvu in socialni ravni najmanj kakih 2000 let pred njimi.

Zato je Meunier povedal, da bo sili po potrebi podaljšal čas raziskovanja in ostali pri raznih rodovih, da jih toliko časa, dokler ne bodo dobili vseh zaželenih podatkov.

Odpravo, ki so jo poimenovali «Zelena križarka», bo morala, predvsem v začetku, prebiti razne naravne ovire posebno v bližini pokrajine Mato Grosso, kjer Amazonka zavije v temne in do sedaj le redkokdaj obiskane južnoameriške pragozde v zelenem pekelu.

Za ta nadvse zanimiv podvig je treba brez dvoma imeti velik bogastvo in spretnost, kar pa trem mladim Francozom gotovo ne manjka.

Danes na Aleutih

ponoven jedrski poskus

NEW YORK, 1. — Jutri bodo ZDA izvedle nov jedrski poskus na Aleutskih otokih. Jedrska bomba z jakostjo enega megatona bo eksplodirala v globini 1.300 metrov na otoku Anitka na zahodni strani Aleutov. Proti ponovnemu poskusu sta se protestirali kanadska in japonska vlada, kar obstaja bojazen, da bi eksplozija povzročila ne samo zastrupitve ozračja z jedrskim žarjenjem, temveč tudi možne katastrofalne posledice.

Bojazni kanadske in japonske vlade pa delijo tudi številni ameriški predstavniki: znanstveniki, strokovnjaki in parlamentarci. Ti so zahtevali, naj vlada odloži poskus vsaj za toliko časa, da bi se lahko ugotovilo, če obstaja nevarnost hujših posledic.

Strokovnjaki ameriške komisije za atomsko energijo so izjavili, da so take bojazni brez podlage in da bodo opozorili pedeset v mesah opozorne varnosti. Vendar pa je komisija dovolila objav

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

KOŠARKA

EVROPSKO PRVENSTVO V NEAPLIJU IN CASERTI

Jugoslavija odpravila Madžarsko Italija pa šibko peterko Izraela

Danes Italija-ČSSR in Jugoslavija-SZ

NEAPELJ, 1. — Jugoslavija se je iznebila tudi Madžarske. V četrti kvalifikacijski tekmi B skupine avropskega košarkarskega prvenstva so se Jugoslavlani spoprijeli z madžarskimi tekmečji, ki jim po predvidevanju ne bi smeli prekrizati računov. Tega sicer niso storili, toda Madžari so se trdovratno branili in napadali ter večkrat zmedli tekmece. V 10. igri so Madžari celo vodili 16:15, toda ofenziva Jugoslovancev, telesno in tehnično veliko boljše, je bila tako silovita, da so v kratkem prili za 6 točk v vodstvo. V nadaljevanju so Madžarom posle sile in njihova usoda je bila zapечатana. Jugoslavija čaka jutri 'big match' s Sovjetsko zvezo.

Tudi Italija je danes prišla do zmage. Sicer se je znašla pred šibkim Izraelom, ki ni nikoli ogrožal uspeha Italijanov.

Izidi današnjih tekem:

A skupina (Neapelj)

ČSSR — POLJSKA 75:60 (32:30)

ŠPANJA — ROMUNIJA 78:63

(41:32)

ITALIJA — IZRAEL 79:66 (47:26)

ITALIJA: Bariviera 6, Ossola, Recalcati 14, Bonone 2, Masini 19, Bergonzi 8, Zanatta 7, Meneghin 12, Brumatti 4, Bisson, Cosmelli 3, Tassi 4.

IZRAEL: Teichner 8, Eshed 11, Lishinsky 8, Dori 4, Bar-Am 6, Nolimark 5, Starkman 11, Dekel 1, Haminsky 8, Marzel, Tuenshine 4, Zohar.

PROSTI STRELI: 13 na 20 za Italijo, 10 na 18 za Izrael.

Izključeni zaradi petih prekrškov: Zanatta (Italija).

B skupina (Caserta)

SZ — BOLGARIJA 85:62 (64:27)

GRČIJA — ŠVEDSKA 88:76 (42:33)

JUGOSLAVIJA — MADŽARSKA 85:56 (35:30)

MADŽARSKA: Orbay 2, Gabany 13, Kovacs 11, Palfy 4, Danhegyi, Priessol 2, Banya 10, Lendvay 4, Gyurasits 2, Geller 4, Hody 2, Hegedus 2.

JUGOSLAVIJA: Tivdrić 2, Simonić 10, Marović, Rajković 13, Cvetković 4, Kaplić 13, Daneš 16, Čosić 17, Solman 2, Plešaš.

ORGANIZACIJSKI ODBOR

11. SSI OPOZARJA DRUŠTVA, DA JE DANES ZADNJI DAN SPREMEMANJA PRIJAV ZA NASTOP V NARAJANJSKEM PETERBOJU, STRELJANJU IN V IGRU MED DVEMA OGNJEM.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

MA.

Moška košarka na 11. SSI

Napredovanje Poleta,

Barkoveli, Kontovela

in rojanskega Doma

Na Padriah

BREG — LONJER 93:21 (29:17)

BREG: Hrvatić V. 38, Hrvatić S. 10, Kocjančič 2, Maver 9, Škrinjar 32, Zernaj 2, Lovriha.

LONJER: Cok 6, Malalan, Hrovatin 10, Glavina, Koren, Kurek, Ruzžer 2, Gombač 3.

SODNIK: Tavčar.

V prvem polčasu je bila tekma še kar uravnotežena, ker v vrstah Brega nista nastopila brata Hrvatić. Ko pa sta v drugem polčasu vstopila v igro se je stanje spremenilo. Breg je celo startal na stotico, vendar mu namera ni uspela.

POLET — SOKOL B 82:36 (24:17)

POLET: Sanelc 26, Tavčar 39, Kralj 11, Križnik 2, Wilhelm 4, Sostić 1.

SOKOL B: Cavo 4, Radović, Ušaj 13, Franko 6, Divjak 6, Zadnik 7, Gruđen.

SODNIK: S. Hrvatić.

Sokol je skušal z ostro igro izsiliti čim povolnejši izid, zato si je kmalu nabral vrsto osebnih napak. Zaradi teh so morali kar štiri njegovi igralci zapustiti igrišče in Nabrežinci so zadnjih šest minut tekme odigrali v treh.

V Nabrežini

Ker se Nabrežinci in Standard niso javili na igrišče je v tej skupini Kontovel premagal Juventino in Barkoveli Sokola A brez borbe.

V polfinalu tega turnirja se bo v soboto popoldne Kontoveli srečal z rojanskim Domom, Barkoveli pa s Poletom. Prva tekma se bo začela ob 14. uri, druga pa ob 15.30.

SD Olimpija iz Gabrova

na izletu na Gorenjskem

Pred kratkim je novostanovljeno slovensko športno društvo Olimpija iz Gabrova organiziralo endneveni

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

izlet na Gorenjskem.

ATLETIKA

Po evropskem prvenstvu v Atenah

Monopol Vzhodne Nemčije SZ in Velike Britanije

Prihodnje EP bo čez dve leti v Helsinkih

Evropsko prvenstvo v atletiki je za nami. Bila je to prvenstveno prireditelj političnih problemov, rekordov in presenečenj. Tehnični izidi so res dobri in 5 novih svetovnih rekordov in veliko število državnih so največje jamstvo za tako trditve. Ob priliki prvenstva smo se tudi sezabavali dajati favorite za vsako panogo. Od 38 možnih smo zadelo 19 prvih mest in še večje število drugih oziroma tretjih, ki imajo na vsak način manjšo vrednost tudi v tem pogledu. Polovica točnih prognoz se bo morala dočeti majhna stvar, v resnici pa je zelo dober poprček. Za orientacijo lahko po-

vemo, da je italijanski športni dnevnik 'La Gazzetta dello Sport' pravilno navedel zmagovalce v samo 13 panogah, znana specializirana zahodnonemška revija 'Leichtathletik' pa 15, upoštevajoč tudi odstop atletov Vzhodne Nemčije, ki so bili seveda prej vključeni v te prognoze. Kljub temu, da se na evropskih atletskih prvenstvih ne sestavljajo ekipe lestvice je ena največjih pozaslask ljubiteljev športa in novinarjev prav v tem, da sestavljajo vse močnejše ekipe lestvice. Ekipe razvrstitev je pokazala — ni bila sicer nobena skrivnost — da je NDR ali Vzhodna Nemčija trenutno najmoč-

nejša atletska sila na stari celini. Po predvidevanjih naj bi se na drugo mesto uvrstila Sovjetska zveza. Dejansko se je to zgodilo, rezultat Sovjetov pa je bil nad vse mi pričakovani. Pravo ofenzivo bi jo lahko imenovali. Odstop Zahodne Nemčije je celo zadevo nekoliko obubožal, Veliki Britaniji pa gre velika čast, da ni bila prva v 'drugi' jakostni skupini, temveč tretja v prvi. Uspeh Britancev je neverjeten. Že dolgo let kot športniki v glavnem živorarijo, ko pa dvigajo zastavo in zaigrajo njihovo himno postanejo pravi levi. Nekoliko pod pričakovanjem so uspehi Francozov, Poljakov, Madžarov, Italijanov, Romunov (predvsem v ženski konkurenci). Dokaj dobro so se odrezali Čehi. Dosegli so dve nepričakovani zmagi, ki sta nadomestili dve veliki razočaranji. Kot sila so izgnili Skandinavci in tako potrdili mnenje o njihovem trenutnem stanju, ki se pada.

Ker je politika z afero Jürgena Maya tako globoko zaorala med športnike pogledimo tudi atletske razdelitve Evrope 'po blokih'. Vzhod je bil tokrat neverjetno močan. Pri srebrnih kolajnah beležimo ravnotežje (19-19), pri bronastih pa je prednost Vzhoda z 22:16. Pri zlatih, najvažnejših, pa predstavlja razlika pravi prepad: 26 prvih za Vzhod in komaj 12 za Zahod.

Atletiko se navadno deli v skupine (teki, skoki, meti itd.). Vsaka država ima posebno močno tradicijo v kateri teh skupin. Ocenitve (v poštev je vzeto prvih 8 na prvenstvu) za posamezne skupine so naslednje.

MOSKI

— Hitri teki (100, 200, 400, 4x100, 4x400) — 1. Francija, 2. Poljska, 3. Sovjetska zveza.

— Teki na srednje in dolge proge (800, 1.500, 5.000, 10.000, 3.000 steeple, maraton) — 1. Vel. Britanija, 2. Vzhodna Nemčija, 3. Sovjetska zveza.

— Teki čez ovire (110 in 400) — 1. Vel. Britanija, 2. Francija, 3. Italija.

— Skoki — 1. Sovjetska zveza, 2. Vzhodna Nemčija, 3. Italija in Švedska.

— Meti — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Madžarska.

— Deseterboj — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Avstrija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.

— Hlita hoja — 1. Vzhodna Nemčija, 2. Sovjetska zveza, 3. Vel. Britanija.